

[REDACTED]

Van: Wilbert Ammerlaan <WAmmerlaan@glastuinbouwnederland.nl>
Verzonden: vrijdag 19 mei 2023 11:04
Aan: Coalitievorming2023
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Manifest glastuinbouw Noord-Holland
Bijlagen: Manifest Noord-Holland 2023.pdf

[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]

Beste coalitievormers in Noord-Holland,

Goed om te lezen dat jullie het traject in gaan om tot een breed gedragen coalitieakkoord te komen. Met dit schrijven wil ik (nogmaals) aandacht vragen voor ons manifest (zie bijlage). Zijn er vragen of onduidelijkheden dan zijn wij altijd bereid om deze te beantwoorden of toe te lichten,

Mede namens Jacco Vooijs, voorzitter van glastuinbouw Nederland regio Aalsmeer en Noord-Holland Noord

Met vriendelijke groet,

Wilbert Ammerlaan
Regiocoördinator Noord-Holland

Glastuinbouw
Nederland
morgen groeit vandaag

Glastuinbouw Nederland
Louis Pasteurlaan 6, 2719 EE Zoetermeer
Postbus 447, 2700 AK Zoetermeer

+31 6 547 410 35
+31 85 003 64 00
@WAmmerlaan@glastuinbouwnederland.nl
www.glastuinbouwnederland.nl

f t in v

In Glastuinbouw Nederland werken LTO Noord, ZLTO en LLTB samen op de thema's Arbeid, Energie, Plantgezondheid, Water & Omgeving aan beleidsbeïnvloeding en innovatieprogramma's binnen het ondernemersnetwerk.

Glastuinbouw Nederland
REGIO NOORD-HOLLAND

Glastuinbouw in Noord-Holland

AMBITIE

Het glastuinbouwcluster in Noord-Holland is één van de meest omvangrijke agriregio's van Nederland. Zij levert dagelijks verse groenten, fruit, bloemen en planten die bijdragen aan de gezondheid en het geluk van mensen. Groenten en fruit bevorderen een gezonde levensstijl. Bloemen en planten zorgen voor een gezonde woon-, werk- en leefomgeving en meer sociale binding.

Kassen worden duurzame productie-ecosystemen, die door hoogwaardige innovaties steeds meer gesloten zijn. Circulaire teeltsystemen laten zien hoe wereldwijd op een efficiënte en duurzame manier groenten, fruit, bloemen en potplanten kunnen worden geteeld. De glastuinbouw in Noord-Holland is de kraamkamer van deze innovaties, die bovendien bijdragen aan oplossingen voor belangrijke maatschappelijke vraagstukken, zoals klimaatadaptatie en de energietransitie.

Binnen het programma Verantwoorde Glastuinbouw heeft Glastuinbouw Nederland samen met haar leden de lange termijnambities voor de glastuinbouwsector vastgelegd. Dit programma richt zich op de thema's arbeid, energie, plantgezondheid en water & omgeving. Om de ambities binnen deze thema's te realiseren, is samenwerking met diverse regionale overheden van groot belang. Hier nodigt de glastuinbouw u dan ook graag voor uit.

De Nederlandse glasmuinbouw is de derde mainport van Nederland en is daarmee een belangrijke pijler voor de Nederlandse economie. De productiewaarde van de glasmuinbouw bedraagt € 7,1 miljard per jaar. Die wordt gerealiseerd door ruim 3.100 professionele bedrijven met in totaal een omvang van bijna 8.600 hectare glas. Hiervan ligt 1.600 hectare in Noord-Holland verdeeld over vijf clusters, namelijk: Aalsmeer, Heemskerkerduin, Alton, Grootslag en Agriport A7. Zo'n 82.000 mensen werken in de Nederlandse glasmuinbouwsector.

ARBEID

Samenwerking onderwijs, bedrijfsleven en overheid: ontwikkeling opleidingscentra

De glasmuinbouw biedt veel werkgelegenheid aan mbo'ers, hbo'ers en universitair geschoolden. Samenwerking van onderzoeksopleidingsinstellingen, bedrijfsleven in projecten zoals Green Unplugged versterken de instroom van leerlingen en studenten in het groene onderwijs en versterkt de aansluiting van opleidingen bij behoeften van de sector.

- *Wij vragen overheden samen te blijven werken met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen m.b.t. het versterken van het bestaand groene onderwijs en het verbeteren van de connectie met de technische, commerciële en het logistieke onderwijs. Hierbij willen wij ook inzet op een goede ontsluiting van het openbaar vervoer en fietsroutes.*

Huisvesting internationale medewerkers

Internationale medewerkers zijn belangrijk voor de welvaart van de Nederlandse bevolking. Zij dragen voor ongeveer 11 miljard euro bij aan ons nationaal inkomen. In de glasmuinbouwsector voeren zij voor een groot deel van de productiewerkzaamheden uit. Zij zijn onmisbaar voor onze sector. Internationale werknemers hebben dan ook recht op een gelijke behandeling en beloning, goede huisvesting en zorg en een veilige en gezonde werkomgeving. Voor de glasmuinbouwgebieden in Noord-Holland betekent dit ook kwalitatieve goede huisvesting dichtbij de werkplek. In de kop van Noord-Holland vindt hiervoor een pilot plaats.

- *We vragen de provincie een actieve rol te vervullen richting alle gemeenten om duidelijke regels vast te stellen voor de huisvesting van internationale werknemers en tevens voorzien in voldoende woonruimte. Onze voorkeur gaat uit naar groot- en kleinschalige huisvesting aan de randen van duurzame glasmuinbouwgebieden. Dit naast de reeds bestaande mogelijkheid van huisvesting in bedrijfswoningen. Van belang is dat de huisvesting uitsluitend ter beschikking komt voor medewerkers die in de glasmuinbouw werkzaam zijn. Dit vraagt om maatwerk per gebied.*

ENERGIE

Meer kennis over de energietransitie

Kennisontwikkeling is essentieel om te verduurzamen binnen de glastuinbouwsector. De onderzoeksprogramma's Het Nieuwe Telen en Glastuinbouw Fossielvrij van Glastuinbouw Nederland en het ministerie van LNV voorzien hierin. Binnen deze programma's worden kennis en technieken ontwikkeld om in de kassen energie te besparen en om meer duurzame energie zoals geothermie en restwarmte te gaan gebruiken.

- *Wij vragen om mee te denken en financieel bij te dragen aan kennisontwikkeling en -uitwisselingen via Het Nieuwe Telen en Glastuinbouw Fossielvrij, zodat alle glastuinbouwbedrijven in Noord-Holland deze kennis binnen vier jaar toepassen.*

Regionale aanpak energietransitie

Volledig klimaatneutrale glastuinbouw vraagt voor ieder glastuinbouwgebied in Noord-Holland een duidelijk plan van aanpak. Hierin nemen geothermie en restwarmte een belangrijke positie in.

- *Wij vragen de provincie om samen met de gemeenten, warmtecoöperaties, greenports en Glastuinbouw Nederland gebiedsvisies op te stellen en uit te voeren.*

Voldoende ruimte ondergrond

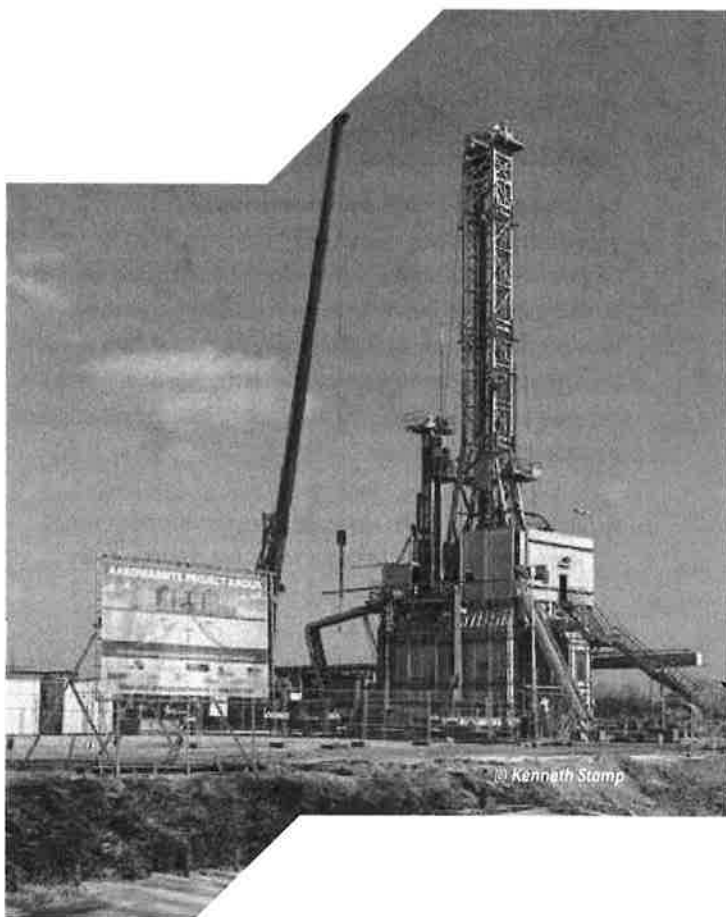
De glastuinbouwsector loopt voorop in de ontwikkeling van geothermie. Voor verduurzaming van de glastuinbouw en haar omgeving is dit een essentiële technologie. Dit geldt ook voor opslag van warm water in de ondergrond. Hiervoor is voldoende ruimte nodig in de ondergrond.

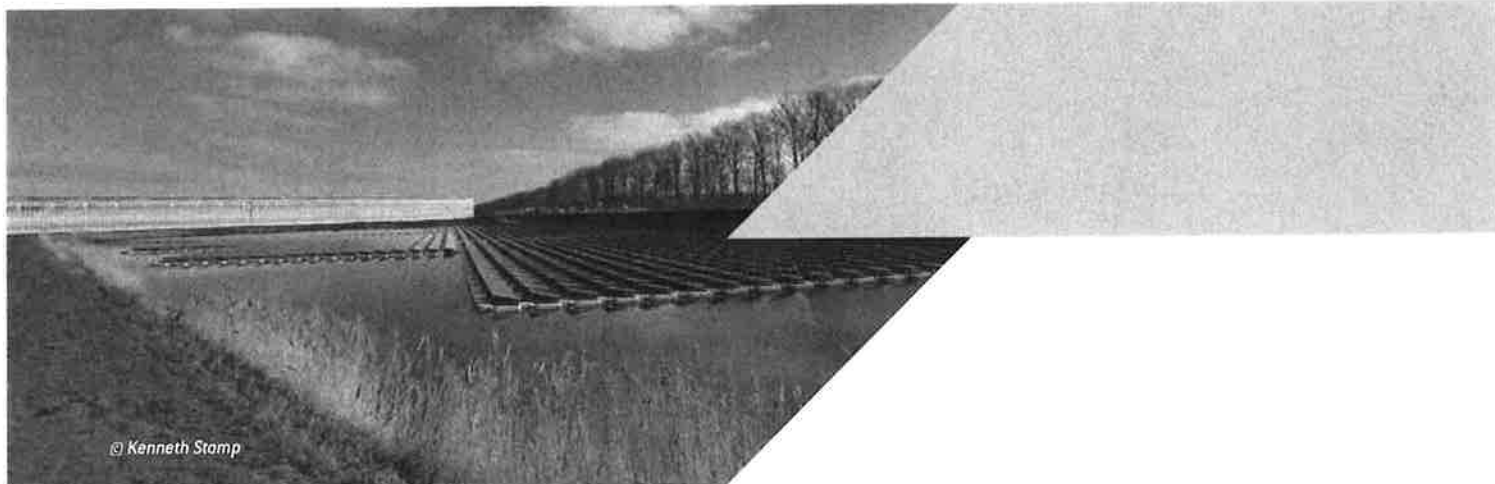
- *Wij vragen de regelgeving aan te passen, zodat boren naar aardwarmte, warmte opslaan in de bodem en warm water onttrekken om kassen duurzaam te verwarmen beter mogelijk is.*

Warmte- en CO₂-netten

Via warmtenetten kunnen glastuinbouwbedrijven rest- en aardwarmte uitwisselen. Dit leidt tot een stabiele energievoorziening, ook voor de gebouwde omgeving. In Noord-Holland zijn diverse aardwarmtebronnen in werking en enkele in ontwikkeling. Bij het gebruik van aardwarmte is het van belang dat ondernemers kunnen beschikken over voldoende externe CO₂. Dit is immers nodig om de planten in de kas te laten groeien.

- *We vragen om de ontwikkeling en aanleg van warmte- en CO₂-netten maximaal te faciliteren.*
- *Daarnaast vragen wij om onze lobby te ondersteunen richting de landelijke overheid om tot een passend energiebelastingstelsel (ODE) en verbetering van de SDE++ te komen.*

Elektrificatie

Het gebruik van fossiele brandstoffen reduceren betekent WKK-installaties uitschakelen, waarmee glastuinbouwbedrijven momenteel zelf elektriciteit opwekken. We zien bovendien een toename in het gebruik van elektrische boilers. Door beide ontwikkelingen is de verwachting dat glastuinbouwbedrijven een groter beroep doen op het elektriciteitsnetwerk. In een aantal gebieden volstaat de huidige infrastructuur hiervoor niet. Het uitschakelen van WKK-installaties heeft een zeer belangrijk effect op het stroomnet, het is namelijk de belangrijkste leverancier (aan Tennet) van noodvermogen aan het provinciaal stroomnet.

- *Wij vragen om netbeheerders mogelijkheden te bieden de capaciteit van de elektriciteitsinfrastructuur te vergroten en de aanleg te versnellen.*
- *Verder vragen wij u onze lobby, voor een landelijke ODE regeling die de verduurzaming van onze sector stimuleert in plaats van tegenwerkt, te ondersteunen.*

WATER EN OMGEVING

Duurzame ruimte voor glastuinbouw

In 2030 worden groenten, fruit, bloemen en planten volledig in harmonie met onze natuurlijke omgeving geteeld. Een goede inrichting op het gebied van water, energie, CO₂, infrastructuur, huisvesting werknemers en landschappelijke inpassing is de basis voor toekomstige duurzame glastuinbouwgebieden. Oog voor slimme samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld water- en energievoorzieningen en de fysieke en digitale infrastructuur is daarbij belangrijk. Daarom zetten wij in op modernisering van het huidige areaal.

- *Wij vragen om in provinciale omgevingsplannen de duurzame glastuinbouwgebieden te behouden en ruimte te maken voor de inplaatsing van verspreid liggend glas en kleine clusters. Duurzame gebieden dienen te worden behouden en kwalitatief verder te worden versterkt.*

Herstructurering

Door schaalvergroting binnen veel glastuinbouwbedrijven is behoefte aan voldoende grote en kwalitatief goede percelen. Daarnaast is het van belang om verspreid liggende locaties perspectief te bieden, te saneren of te verplaatsen naar glastuinbouwconcentratiegebieden.

- *Wij willen in gesprek met de provincie Noord-Holland over locaties waar verplaatsing of transformatie aan de orde zijn.*
- *Wij vragen ruimtelijke en financiële instrumenten om de modernisering en verduurzaming van het teeltareaal te versnellen, waaronder een provinciale verplaatsingsregeling.*

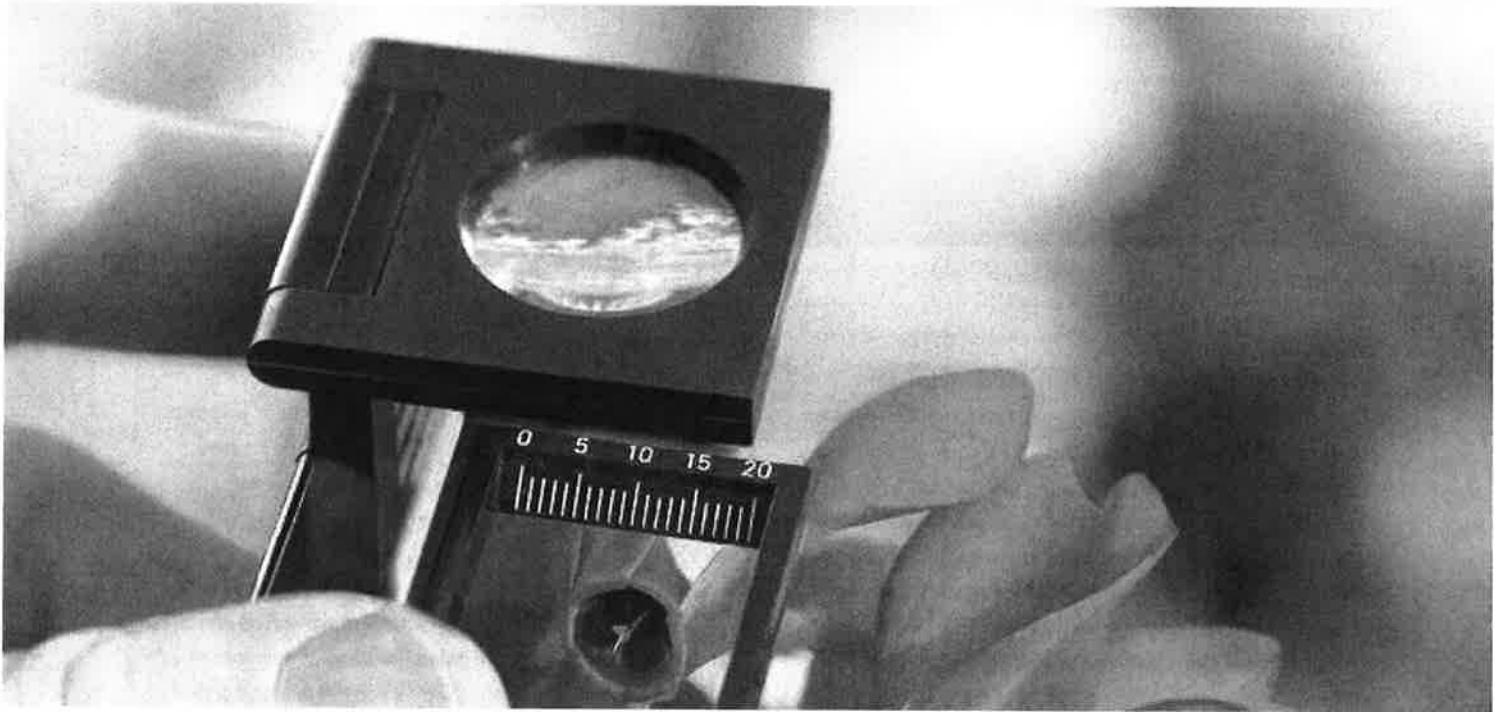
Goede ontsluiting en bereikbaarheid

Goede infrastructuur en een goed functionerend openbaar vervoer is van belang voor een snel en veilig transport van bloemen, planten, groenten en fruit en het woon-werkverkeer van werknemers.

- *Wij vragen medewerking aan voldoende, kwalitatief goede verbindingen van, naar en in glastuinbouwgebieden voor alle vervoersvormen, inclusief openbaar vervoer.*

Klimaatbestendige gietwatervoorziening

Goed gietwater is voor de glastuinbouw en het milieu van groot belang. Waar nieuwe watervoorzieningen nog niet mogelijk zijn, kunnen glastuinbouwbedrijven goed gietwater maken door grondwater te ontzouten. De huidige regelgeving biedt mogelijkheden hiervoor toestemming te geven. Vanuit het programma Glastuinbouw Waterproof wordt samen met de waterschappen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van het opwerken van effluent van afvalwaterzuiveringsinstallaties tot gietwater.

- *Wij vragen gemeenten ruimte te geven om omgekeerde osmose op grondwater voor langere tijd toe te staan.*
- *Verder vragen we om de (financiële) medewerking bij onderzoek naar de mogelijkheden van ondergrondse opslag / infiltratie van zoet water voort te zetten, zoals het project Deltaprogramma Zoetwater.*
- *Tot slot vragen wij medewerking te verlenen aan projecten waarbij effluent van waterzuiveringsinstallatie wordt opgewaardeerd tot gietwater evenals de aanleg van een distributienet naar de bedrijven.*

PLANTGEZONDHEID

Biodiversiteit

De glastuinbouw werkt samen met partners aan het verhogen van de biodiversiteit om de kas. Hiervoor wordt onderzoek gedaan naar het inzaaien van speciale mengsels, ecologisch bermbeheer en de aanleg van natuurlijke oevers. Dit levert tevens een verbetering van de waterkwaliteit op. Door dit onderzoek ontstaat meer inzicht in

de voorwaarden om tot een verhoogde biodiversiteit buiten de kas te komen. Daarnaast wordt duidelijk of dit leidt tot meer schadelijke plagen en ziekten in de kas en in hoeverre dit een functionele bijdrage levert aan de gewasbescherming in de kas.

- *Wij vragen de provincie Noord-Holland onderzoek naar de relatie tussen de ecologie in de berm en het milieu in de kas mee te financieren.*
- *Daarnaast vragen wij om bij de aanleg en het onderhoud van bermen en natuurlijke oevers rekening te houden met de belangen van de glastuinbouw en deze uitsluitend te realiseren op plaatsen waar geen (gewas)schade ontstaat voor de glastuinbouw.*

Milieuvergunningen

De verantwoording met betrekking tot milieuvergunningen is de afgelopen periode van gemeente naar provincie en weer terug verlegd. Dit maakt het aanvragen niet eenvoudig.

- *Wij vragen van u een consistent en werkbaar vergunningenbeleid.*

Glastuinbouw Nederland
REGIO NOORD-HOLLAND

Jacco Vooijs

Voorzitter Glastuinbouw regio Aalsmeer en Noord-Holland Noord

☎ +31 610 358 391 @ jvooijs@glastuinbouwnederland.nl

Wilbert Ammerlaan

Regio-coördinator Noord-Holland

☎ +31 654 741 035 @ wammerlaan@glastuinbouwnederland.nl

Louis Pasteurlaan 6, 2719 EE Zoetermeer

☎ 085 003 64 00 @ info@glastuinbouwnederland.nl

